

Innis ród, a Ráith Oiligh

[Knott, E.: *The Bardic poems of Tadhg Dall Ó hUiginn*, Irish Texts Society 22-23 (1922, 1926), poem 28]

1 Innis ród, a Ráith Oiligh,
mór ní is éigin d'fhiarfoighidh
díot, a threabh fhódarsaidh fhionn,
fa óggasraidh fhear nÉirionn.

2 Fionnam uait, innis dúinne,
a ráith arsaidh fhódnúidhe,
lucht gabhála Bhanbha Breagh,
faghla is gabhála Gaoidheal.

3 Do-ghéabhair uaim, éistior rum,
gach ní is a fhios fhoil agam,
dá noctadadh ca ham is fhearr?
anall ó dhortadadh díleann.

4 Atáid leamsa, ceann i gceann,
sé gabhála i ndiaidh díleann,
fan gclár bhfuairfhliuch dtónnbhán dtais,
do ghobhlán uaingiuch eólais.

5 Tocht Phárthalón ó ghurt Ghréag -
agam is fhearr a gcoimhéad -
is Meic Neimhidh go Fiadh bhFáil
is trian deiridh an domhnáin.

6 Cionnus do bhí tú ar tosaigh,
a ráith aoibhinn anbhfosaidh,
ar dteacht Phárthaláin Phuirt Bhreagh,
do ghnáthghabháil Ghuit Ghaoideal?

7 Do bhí mé ag iomchur m'anshóidh
san téरse ar dteacht Phárthalón,
gan lios mbán, gan chloidhe gclach,
acht lán do dhoire dharach.

8 Créad é an riocht i raibhe sibh
i gcomhfhlaitheas Clann Neimhidh?
sloinn dúinn, ar gclaochládh dot chruth,
a mhúir na n-aolchlár n-amach.

9 Do bhádhus im' mhín mhuighe,
gan fhoithre, gan fhiodhbhuidhe,
slios mo bhánfhuinn ghreaghaigh gloin
'na thealaigh álúinn aonuigh.

10 Níor fágbhadh fréamh i dtalmhain
dom fhiodhbhaidh chlaoin chorrabhlaigh -
beag teacht mo shaorchoille ó shin -
le neart naomhChloinne Neimhidh.

11 Ca fad do bhí sibh mar soin,
i ndíoth tighe nó teaghlaigh,
id leirg bhláith ghnéanuaidhe ghil,
a Ráith fhéaruaíne Oiligh?

12 Go Crích bhFódla na bhfeadh gcorr
go táinig Tuath Dé Danonn,
do bhádhus, mar nár bhean rom,
gan teagh, gan árus ionnam.

13 Cia an chéiddream, an cumhain libh,
do Thuaith Dé na ndealbh bhfaoilidh,
a thuir na mbláthtamhan mbog,
do chuir átaghadh ionnad?

14 Clann Chearmada móir Mhírbhéal,
onchoin na n-arm bhfrithirghéar,
gasraidh éadrocht ó Bhóinn Bhreagh,
céadlucht do-chóidh im' chaidreabh.

15 Dom tholchaibh bláithe boga
do thréigsead clann Chearmoda -
athardha cathair don chloinn -
Cathair chathardha Chrooinn.

16 I gcionn treimhse ar dtocht im' dháil,
beanaid Meic Míleadh Easbáin,
gan roinn do tharbha troda,
Banbha do chloinn Chearmoda.

17 Ón lósoin gusan ló aniogh
atáid ríoghraíd Mhac Míliodh,
sluagh bosghlan na mbéimeann dtrom,
ag cosnamh Éireann ionnam.

18 Ní raibh sinn ó sin i le
gan airdrígh d'éis a chéile,
nó cóigeadhach do ghabh geall
tar magh n-óigealach nÉireann.

19 Do ghabh asum Teagh Dá Thí
cúigear ar fhichid airdrí,
do Chloinn ghuaisbheithrigh réidh Róigh,

céim le n-uaislighthir m'onóir.

20 Rioghthar uaim dá aithle sin
sé rígh fhichead d'éis creidimh,
d'fhuil chaomhChonaill, do chrú Néill,
cnú as gach aonchrobhaing iaidséin.

21 Eidir shaorchlannaibh shíol Néill
do bhínn ar uairibh ainnséin,
im' mhagh ... shlaitleabhair shliom,
im' aithTeamhair fhear nÉirionn.

22 Ós uait fríoth gach iúl eile,
ó thús go hearr aimsire,
a ráith na mbeann dtaobhdhonn dtais,
ca haondrong is fhearr fhuarais?

23 Macraídh shídhe an fhuinn Ultaigh,
síol bhFiamhain, fuil Dochartaigh,
is í an dream naoidhe anallain,
daoine is fhearr dá n-uaramair.

24 Ríoghradh shleachta Fiamhain féin,
a thuir chuirr na gclár mínréidh,
cia haca le mbearthar barr,
na slata ó ... Fréamhann?

25 Dá meas go bráth dá mbiadh sinn,
is sé Seaán mhac Féilim,
ruisg thirmréidhe ón tana muir,
ragha finnfhréimhe Fiamhain.

26 Ó Dochartaigh Dhúin Oiligh -
créad dob áil dá fhiarfoighidh -
gnúis taoibhneambán go ngné ghil,
m'aoinleannán é ina aimsir.

27 Fuil Fiamhain giodh iad is fhearr
d'fholáibh uaisle na hÉireann,
mar bhíd réaltana um ré lán,
a n-éantogha is sé Seaán.

28 Aige is mó atá do thoicibh,
é is mó tug do thiodhlaicibh;
'na thoirbheartaibhní théid tráigh
ó ghéig oirbheartaigh lomgháin.

29 Ní dóigh buain re breith a ghill -
teisd oinigh oighre Fhéilim;

mar bhíos magh thíos fa thulaigh
bhíos gach bladh 'na bharamhail.

30 Ar mhéid turchortha a thíre,
ar fheabhas a airdríghe,
ní beitte d'fhior iongnadh ann,
ciodh nách diongnadh a ndéanann.

31 Parthas Éireann is ainm dhi,
an eang thíre atá aige;
níor shill súil oirear budh fhearr -
úir a moigheadh 'sa maoileann.

32 Ó Phánaid fa n-iadhann muir
go Loch bhfionnshrothach bhFeabail,
ó Mhálainn go mín Bearta,
tír álainn is oirdhearca.

33 Tír ina teirce tonna,
tír is airde iothlanna,
tír ainglidhe na sreabh seang,
tír thairngire fhear nÉireann.

34 Maith atá sí ina suidhe,
idir fhairrge is fhiodhbhuidhe;
tráicht mhíne ós mhoighibh leabhra,
oirir shídhe shoineamhla.

35 Sléibhte míne a measg a feedh,
cnuic corra ar cúl na sléibhleadh;
fiodh collbhuidhe fan gclár bhfionn,
fál tonnmhuire 'na thimchioll.

36 Maith atá an tírsi na ...,
fearr an té 'ga dtá a horláimh,
mairg do-chí ar éineing d'Ultaibh
rí ar Éirinn nár bh iomarcaidh.

37 Dá madh leis ceannas Chláir Bhreagh,
do choiseónadh 'sdo chaithfeadh;
rath do bhrígh caithmhe más cáir,
do rígh Faithne ní foláir.

38 Dá mbreathnoighte a mbí 'na thoigh,
dá measda méad a theaghlaigh,
ní barr budh ionmhaoídhimh air,
barr d'iolmhaoínibh ní haghair.

39 A fhir mhaoidheas méad a bhfuil

ag airdrígh fhola Fiamhuin,
ná maoidh é ar flaithbhile Fáil,
caithmhighe é 'ná a fhaghbháil.

40 Teach Oiligh, más fhíor dá lán,
muna theagmhadh sé ag Seaán,
níor theach d'aoinneach i nUltáibh
teach daoineach í Dhochartaigh.

41 Lucht cuartaighthe chlár mBanbha
fa seach is é a n-urlabhra,
i gcraoibhlios na gceathra mbeann
do-geabhtha aoibhnios Éireann.

42 Múr Teamhrach re fearaibh Fáil
ón ló do ghabh geis Ruadháin -
atáid ríoghradh Chríche Cuinn
san mhíonbhrugh shíthe shéaghuinn.